

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 10 października 1924 r.

o reorganizacji Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.

Na zasadzie art. 1 p. D. 1 oraz art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o naprawie Skarbu Państwa i poprawie gospodarstwa społecznego (Dz. U. R. P. № 71, poz. 687) oraz zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 7 października 1924 r. zarządzam co następuje:

ROZDZIAŁ I.

Postanowienia wstępne.

Prawno-publiczny charakter Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.

§ 1. 1. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych, utworzona ustawą z dnia 23 czerwca 1921 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych (Dz. U. R. P. № 64, poz. 395), jest prawno-publiczną, na wzajemności opartą instytucją ubezpieczeniową, mającą na celu dobro publiczne, a nie osiągnięcie zysków.

2. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych jest osobą prawną.

§ 2. Siedzibą Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych jest miasto stołeczne Warszawa.

Obszar działalności.

§ 3. 1. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych działa na obszarze województw: białostockiego, kieleckiego, krakowskiego (z wyjątkiem powiatu spisko-orawskiego), lubelskiego, lwowskiego, łódzkiego, nowogródzkiego, poleskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego, warszawskiego, wołyńskiego i na obszarze ziemi wileńskiej.

2. W mieście stołecznem Warszawie Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych może prowadzić działalność z uwzględnieniem ustawy z dnia 5 (17) kwietnia 1844 r. o zabezpieczeniu nieruchomości od strat z pożarów wynikających (Dz. Praw № 108, Tom 34) i przepisów ją uzupełniających.

3. Rozszerza się działalność Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych w działach dobrowolnych ubezpieczeń na obszar województwa śląskiego. Rozszerzenie działalności Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych na obszar województwa śląskiego w dziale przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia oraz rozszerzenie działalności na obszar województw pomorskiego i pomorskiego zastrzega się drodze ustawodawczej.

Zakres działalności.

§ 4. 1. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych prowadzi dział przymusowych ubezpieczeń

budowli od ognia oraz następujące działy dobrowolnych ubezpieczeń:

- a) dział dobrowolnych ubezpieczeń od ognia budowli fabrycznych i przemysłowych, budowli niepodlegających przymusowi ubezpieczenia od ognia i wszelkiego rodzaju ruchomości;
- b) dział ubezpieczeń plonów od gradobicia;
- c) dział ubezpieczeń żywego inwentarza.

2. Inne działy ubezpieczeń może Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych prowadzić po uzyskaniu zezwolenia państwowej władzy nadzorczej.

§ 5. 1. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych ma prawo reasekurować ubezpieczenia przyjęte przez siebie w zakładach ubezpieczeń zarówno krajowych jak i zagranicznych.

2. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych ma prawo w działach dobrowolnych ubezpieczeń przyjmować do reasekuracji ubezpieczenia od innych zakładów ubezpieczeń zarówno krajowych jak i zagranicznych.

Uprawnienia pod względem opłat pocztowych, skarbowych i samorządowych.

§ 6. Pod względem opłat pocztowych i wszelkich opłat skarbowych oraz samorządowych przysługują Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych te same prawa, co i urzędom państwowym.

ROZDZIAŁ II.

Dział przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia.

Zakres działu.

§ 7. 1. Do działu przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia zalicza się wszystkie ubezpieczenia budowli podlegających w dwóch trzecich sumy oszacowania obowiązkowi ubezpieczenia od ognia w Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.

2. Obowiązkowi ubezpieczenia od ognia w Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych w dwóch trzecich sumy oszacowania podlegają wszystkie budowle z wyjątkiem:

- a) budowli stanowiących własność Państwa;
- b) budowli fabrycznych i przemysłowych (według określenia ustaw przemysłowych i podatkowych);
- c) budowli o wyjątkowym stopniu niebezpieczeństwa ogniowego;
- d) budowli o charakterze tymczasowym lub przeznaczonych do rozebrania.

Obowiązek Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych do przyjmowania ubezpieczeń.

§ 8. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych nie może odmówić ubezpieczenia budowli podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia.

Zakres odpowiedzialności Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.

§ 9. 1. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych jest obowiązana wynagrodzić szkodę zrządzoną w ubezpieczonej budowli przez pożar. Szkoda taka musi polegać na utracie lub zmniejszeniu się

wartości budowli z powodu jej zniszczenia lub uszkodzenia, przyczem zniszczenie lub uszkodzenie musi być wynikiem bezpośredniego lub pośredniego działania ognia, lub też musi być spowodowane zastosowaniem środków, mających na celu ugaszenie pożaru lub ocalenie mienia.

2. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych odpowiada również za szkodę zrządzoną w ubezpieczonej budowli przez piorun, eksplozję gazu świetlnego wszelkiego rodzaju nawet wówczas, gdy gaz jest używany do innych celów niż dla oświetlenia oraz przez wybuch kotłów parowych. Postanowienia ustępu pierwszego mają w tych przypadkach odpowiednie zastosowanie.

3. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych pokrywa również koszty ratunku ubezpieczonej budowli (§ 25 ust. 1).

§ 10. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych jest wolna od obowiązku odszkodowania, jeżeli wypadek szkody spowodował właściciel budowli rozmyślnie lub przez karygodne niedbalstwo, lub jeżeli wypadek ten wynika skutkiem: a) działań wojennych, b) rozruchów, powstania lub zaburzeń o przebiegu gwałtownym, c) nadzwyczajnych wypadków żywiołowych, jak trzęsienie ziemi, zapadanie lub usuwanie się ziemi i t. p., d) eksplozji materiałów wybuchowych w fabrykach lub w publicznych składach.

Zgłaszanie budowli podlegających obowiązkowi ubezpieczenia.

§ 11. 1. Właściciel budowli podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia winien po ukończeniu budowy zgłosić budowlę w urzędzie gminnym (magistracie). W zgłoszeniu należy określić położenie budowli, jej przeznaczenie oraz wartość według obliczenia właściciela. Urząd gminny (magistrat) wydaje zgłaszającemu bezzwłocznie poświadczenie i równocześnie zawiadamia o dokonaniem zgłoszenia inspektora powiatowego lub wojewódzkiego.

2. Urzędy gminne (magistraty) winny przysyłać inspektorowi wojewódzkiemu w ciągu miesiąca po upływie każdego kwartału kalendarzowego wykaz budowli wzniesionych w ubiegłym kwartale.

Początek odpowiedzialności Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.

§ 12. 1. Zgłoszone budowle uważa się za ubezpieczone w Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych w dwóch trzecich sumy oszacowania od godziny dwunastej w południe następnego dnia po zgłoszeniu. Jeżeli przy zgłoszeniu lub najdalej w przeciągu dwóch miesięcy po dokonaniu oszacowania przez organ Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych nie wykazano, że budowla jest ubezpieczona w innym zakładzie ubezpieczeń w pozostałej jednej trzeciej sumy oszacowania, natenczas uważa się budowlę za ubezpieczoną w Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych od terminu wymienionego w zdaniu 1 także w pozostałej nieubezpieczonej części sumy oszacowania.

2. Jeżeli właściciel nie zgłosił budowli (§ 11 ust. 1) uważa się budowlę za ubezpieczoną w dwóch trzecich sumy oszacowania od godziny dwunastej w południe następnego dnia po zarejestrowaniu bu-

dowli przez organ Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych. Postanowienia ust. 1 zdanie 2 mają tutaj zastosowanie.

3. W razie ubezpieczenia budowli w jednej trzeciej sumy oszacowania w innym zakładzie ubezpieczeń, właściciel budowli jest obowiązany corocznie przy uiszczaniu składki (§ 20 ust. 3) wykazać, że umowa ubezpieczenia zawarta z odnośnym zakładem ubezpieczeń pozostaje w mocy w bieżącym roku kalendarzowym. W razie niespełnienia przez właściciela budowli tego obowiązku Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych ubezpiecza odnośną budowlę w nieubezpieczonej części sumy oszacowania.

4. Jeżeli suma, na jaką budowla jest ubezpieczoną w Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych, przekracza skutkiem zastosowania postanowień ust. 1, 2 lub 3 dwie trzecie sumy oszacowania, właściciel może budowlę gdzie indziej ubezpieczyć na sumę przekraczającą dwie trzecie sumy oszacowania, pod warunkiem wypowiedzenia Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych odnośnego ubezpieczenia listem poleconym na koniec roku ubezpieczeniowego i zachowaniem dwumiesięcznego terminu wypowiedzenia. Rokiem ubezpieczeniowym jest rok kalendarzowy.

Koniec odpowiedzialności Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.

§ 13. Odpowiedzialność Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych kończy się z chwilą: a) wydania przez władze nakazu rozebrania budowli, a w braku nakazu z chwilą rozpoczęcia rozbiórki budowli; b) przejścia budowli do kategorii budowli, nie podlegających obowiązkowi ubezpieczenia (§ 7 ust. 2).

Zgłoszenie budowli niepodlegającej obowiązkowi ubezpieczenia.

§ 14. Jeżeli budowla zgłoszona w urzędzie gminnym (magistracie) nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia, Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych ubezpiecza ją w dziale dobrowolnych ubezpieczeń od ognia. Odpowiedzialność Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych rozpoczyna się w terminie przewidzianym w § 12, ust. 1, chyba że Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych w ciągu tygodnia po otrzymaniu zawiadomienia o zgłoszeniu zakomunikuje właścicielowi budowli, iż zgłoszonej budowli nie przyjmuje do ubezpieczenia.

Szacowanie budowli.

§ 15. 1. Każda budowla podlegająca obowiązkowi ubezpieczenia ma być oszacowana zgodnie z postanowieniami niniejszego rozporządzenia przez organ techniczny Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych. Oszacowanie ma być przeprowadzone w ciągu miesiąca od otrzymania zawiadomienia o zgłoszeniu budowli, względnie od zarejestrowania jej przez organ Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.

2. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych może przeprowadzić w każdym czasie przeszacowanie budowli podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia, jest zaś obowiązana przeprowadzać co lat dziesięć przeszacowanie budowli konstrukcji drewnianej i mieszanej, a co lat dwadzieścia budowli konstrukcji murywanej. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych

jest również obowiązana przeprowadzić przeszacowanie na uzasadnione żądanie właściciela budowli w ciągu miesiąca od zgłoszenia żądania przeszacowania inspektorowi powiatowemu lub właściwemu taksatorowi.

3. Oszacowanie budowli przeprowadzone przez organy Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych obowiązuje inne zakłady ubezpieczeń. Ubezpieczenie budowli na sumę, która łącznie z sumą ubezpieczenia Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych przekraczałaby sumę oszacowania, jest niedopuszczalne. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych jest obowiązana na żądanie interesowanego zakładu ubezpieczeń podać mu wysokość sumy oszacowania budowli.

§ 16. 1. Oszacowanie odbywa się przy współudziale właściciela budowli, względnie osoby przez niego upoważnionej, jednakowoż ich nieobecność nie wstrzymuje sporządzenia aktu oszacowania.

2. W ciągu czterech tygodni po przeprowadzeniu oszacowania należy przesłać właścicielowi budowli dowód ubezpieczeniowy, w którym ma być uwidoczniiona suma oszacowania, suma ubezpieczenia w Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych i plan sytuacyjny wszystkich budowli, tworzących oddzielną nieruchomość. Dowód ubezpieczeniowy winien być sporządzony podług wzoru ustalonego przez wydział rady, a zatwierdzonego przez państwową władzę nadzorczą.

§ 17. 1. Jeżeli właściciel budowli nie zgadza się na sumę oszacowania ustaloną przez organ Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych, może w ciągu sześciu tygodni po otrzymaniu dowodu ubezpieczeniowego odwołać się do inspektora wojewódzkiego, podając zarazem sumę, na jaką jego zdaniem winna być budowla oszacowana. Brak odpowiedzi ze strony inspektora wojewódzkiego w ciągu trzech tygodni od wysłania odwołania, uważa się za przyjęcie wniosku właściciela budowli. W razie otrzymania przez właściciela w ciągu tego czasu odpowiedzi odmownej może on w ciągu dalszych trzech tygodni zażądać ostatecznego ustalenia sumy oszacowania przez komisję szacunkową, złożoną z przedstawiciela Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych, rzeczoznawcy wyznaczonego przez właściciela budowli oraz superarbitra wybranego przez obu lub w braku zgody wyznaczonego przez wydział sejmiku powiatowego (rady powiatowej) względnie magistrat. Jeżeli inspektor wojewódzki lub komisja szacunkowa zmienią pierwotną sumę oszacowania, Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych winna zmianę tę uwidocznić w dowodzie ubezpieczeniowym.

2. Do czasu ustalenia sumy oszacowania przez komisję szacunkową obowiązuje suma oszacowania uwidoczniiona w dowodzie ubezpieczeniowym.

§ 18. 1. Oszacowanie budowli sporządza się według norm szacunkowych, uchwalonych przez wydział rady, a zatwierdzonych przez państwową władzę nadzorczą.

2. Oszacowanie może być ogólne lub szczegółowe. Przy oszacowaniu ogólnym wykazuje się wymiary budowli, materiał, konstrukcję, rodzaj i wykończenie budowli oraz sporządza się plan sytuacyj-

ny. Przy oszacowaniu szczegółowem bierze się pod uwagę wartość każdej części budowli i sporządza się niezbędne plany. Oszacowanie szczegółowe przeprowadza się tylko na wyraźne żądanie właściciela budowli.

3. Oszacowanie powinno odpowiadać wartości odbudowy w chwili oszacowania stosownie do cen materiałów i robocizny w danej miejscowości z uwzględnieniem stopnia zużycia. Korzystnego położenia budowli i wartości ziemi nie bierze się w rachubę. Nie uwzględnia się również murów piwnicznych i fundamentów znajdujących się poniżej poziomu gruntu, chyba że chodzi o zamieszkałe sutereny.

§ 19. Za oszacowanie względnie przeszacowanie Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych pobiera opłaty, których wysokość ustali wydział rady, a zatwierdzi państwowa władza nadzorcza.

S k ł a d k i.

§ 20. 1. Składki, pobierane za ubezpieczenia, wymienione w § 7 ust. 1, mają charakter opłat publicznych.

2. Składki są ustalane na podstawie taryfy uchwalonej przez wydział rady, a zatwierdzonej przez państwową władzę nadzorczą. Wydział rady powinien dokonać rewizji taryfy na żądanie państwowej władzy nadzorczej.

3. Składki są płatne w lutym każdego roku i winny być uiszczane w urzędach gminnych (magistratach) na podstawie rejestrów poborowych przesłanych przez Polską Dyrekcję Ubezpieczeń Wzajemnych.

4. Jeżeli budowlę ubezpieczono w ciągu roku ubezpieczeniowego, składkę za bieżący rok ubezpieczeniowy oblicza się według ilości miesięcy jeszcze nieubiegłych w danym roku, przyczem część miesiąca liczy się za miesiąc.

5. Składki pobrane niesłusznie przez Polską Dyrekcję Ubezpieczeń Wzajemnych powinny być zwrócone w ciągu dwóch tygodni po wydaniu przez państwową władzę nadzorczą odnośnego orzeczenia (§ 35) z doliczeniem 1% za każdy miesiąc od dnia poboru.

6. W razie obniżenia w ciągu roku sumy ubezpieczenia w Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych składka za bieżący rok ubezpieczeniowy nie podlega zwrotowi. W przypadkach określonych w § 13 Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych zwraca właścicielowi część składki za miesiące jeszcze nieubiegłe w danym roku, przyczem części miesiąca nie uwzględnia się.

§ 21. Na pokrycie niedoboru rachunkowego mogą być pobierane składki dodatkowe (§ 46).

§ 22. 1. Składki wymienione w §§ 20 i 21 korzystają z prawa bezspornej egzekucji w trybie administracyjnym i z przywilejów służących podatkom państwowym.

2. Kroki egzekucyjne wszczynają urzędy gminne (magistraty) bezzwłocznie po upływie terminu płatności składki. Państwowa władza nadzorcza może w razie potrzeby przekazywać egzekwowanie składek organom państwowym.

3. Od zaległych składek pobiera się za zwłokę 1% od sumy zaległej za każdy miesiąc. Część miesiąca uważa się za pełny miesiąc.

4. Urzędy gminne (magistraty) mają przelewać pobrane składki co dziesięć dni, a w razie zainkasowania większych sum, co pięć dni do kas skarbowych względnie innych kas wskazanych przez państwową władzę nadzorczą.

5. Gminy, a w wypadku określonym w ust. 2, zdanie 2 Skarb Państwa otrzymują za ściąganie składek wynagrodzenie w wysokości, w jakiej Państwo płaci gminom za ściąganie podatków państwowych niemniej jednak, niż 2% pobranych sum.

Zawiadomienie o zmianach zaszłych w budowlach.

§ 23. Urzędy gminne (magistraty) na zasadzie złożonych im przez właścicieli budowli oświadczeń oraz na zasadzie wiadomości bezpośrednio przez siebie zebranych sporządzają według wzorów ustalonych przez Polską Dyrekcję Ubezpieczeń Wzajemnych kwartalne kontrolne wykazy zmian zaszłych w budowlach ubezpieczonych w Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych (dobudowanie, zmiana w przeznaczeniu budowli, zmiana własności i t. p.). Wykazy te urzędy gminne (magistraty) obowiązane są przysyłać Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych w ciągu miesiąca po upływie każdego kwartału kalendarzowego.

Zmiana własności i wydzierżawienie ubezpieczonej budowli i upadłość.

§ 24. 1. Przejście tytułu własności od właściciela budowli na osobę trzecią w drodze spadku lub aktem między żyjącymi, wydzierżawienie budowli, jak również otwarcie upadłości do majątku właściciela budowli nie ma wpływu na stosunek ubezpieczeniowy. W razie przejścia tytułu własności na inną osobę nowy właściciel wstępuje w prawa i obowiązki poprzedniego właściciela.

2. O zmianie własności powinien nowy właściciel zawiadomić urząd gminny (magistrat).

Obowiązki właściciela budowli w razie wypadku szkody.

§ 25. 1. Właściciel budowli jest obowiązany w razie wypadku szkody starać się wedle możliwości o odwrócenie i zmniejszenie szkody. Jeżeli właściciel budowli naruszył te obowiązki rozmyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa, wówczas Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych jest wolna od obowiązku odszkodowania o tyle, o ile rozmiary szkody byłyby się zmniejszyły w razie należytego spełnienia tego obowiązku. Niezbędne i udowodnione koszty ratunku, które Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych jest obowiązana zwrócić (§ 9 ust. 3), łącznie z sumą odszkodowania nie mogą przekraczać sumy ubezpieczenia. Jeżeli ratunek dotyczył także innych przedmiotów nieobjętych ubezpieczeniem, to koszty będą pokryte tylko w stosunku wartości ratowanego mienia do wartości budowli. Przy ubezpieczeniu poniżej wartości Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych zwraca koszty ratunku w stosunku podanym w § 27 ust. 3.

2. O wypadku szkody właściciel budowli winien bezzwłocznie po dowiedzeniu się donieść urzędowi gminnemu (magistratowi). Obowiązek ten uważa się

za spełniony, jeżeli zawiadomienie nastąpiło w ciągu dziesięciu dni od zajścia wypadku. Urząd gminny (magistrat) jest obowiązany bezzwłocznie zawiadomić o każdym doszłym do jego wiadomości wypadku inspektora wojewódzkiego.

3. Do czasu ustalenia wysokości szkody niewolno właścicielowi budowli zmieniać bez zezwolenia organów Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych stanu spowodowanego wypadku szkody, chyba że zmiana jest niezbędną dla zmniejszenia szkody lub w interesie publicznym. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych nie może powoływać się na ten przepis, jeżeli nie rozpoczęła i nie przeprowadziła bezzwłocznie ustalenia szkody.

4. Właściciel budowli obowiązany jest zezwalać organom Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych na prowadzenie wszelkich dochodzeń niezbędnych do ustalenia szkody albo rozmiarów odszkodowania oraz udzielać im wszelkich potrzebnych w tym celu wyjaśnień.

5. Jeżeli właściciel budowli nie spełni którejkolwiek z obowiązków wymienionych w ust. 2—4, Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych będzie wolna od obowiązku odszkodowania. Przepis ten nie ma zastosowania, jeżeli właścicielowi budowli nie można przypisać złego zamiaru lub karygodnego niedbalstwa, albo też jeżeli naruszenie nie wpłynęło ani na ustalenie wypadku szkody, ani na ustalenie lub rozmiary odszkodowania.

6. W razie zaginięcia podczas wypadku szkody rozebranych części budowli właściciel budowli winien w terminie tygodniowym zawiadomić o tem miejscowe władze policyjne, wyszczególniając zaginione przedmioty. Niespełnienie tego obowiązku pociągnie za sobą utratę praw do odszkodowania za przedmioty zaginione.

Ustalenie wysokości odszkodowania.

§ 26. Dochodzenia w celu ustalenia wysokości odszkodowania przeprowadzają organy Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych. Dochodzenia te powinny być rozpoczęte w przeciągu dwóch tygodni od daty otrzymania przez inspektora wojewódzkiego doniesienia o wypadku szkody.

§ 27. 1. Odszkodowanie ma odpowiadać rzeczywistej szkodzie, nie może jednak przewyższać sumy ubezpieczenia.

2. Za podstawę do obliczenia wysokości szkody służy wartość budowli w chwili wypadku (§ 18 ust. 3).

3. Jeżeli suma ubezpieczenia jest niższą od wartości budowli w chwili wypadku, natenczas Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych jest obowiązana wynagrodzić tylko taką część ustalonej szkody, jaka odpowiada stosunkowi wspomnianej sumy do wartości budowli w chwili wypadku.

§ 28. Jeżeli między właścicielem budowli a Polską Dyrekcją Ubezpieczeń Wzajemnych nie dojdzie do skutku porozumienie co do wysokości odszkodowania, każda ze stron może żądać, aby wysokość tę ustaliła komisja szacunkowa ukonstytuowana trybem, wskazanym w § 17, ust. 1, zdanie 2.

Płatność odszkodowania.

§ 29. 1. Odszkodowanie płatne jest najpóźniej w miesiąc po otrzymaniu przez Polską Dyrekcję Ubezpieczeń Wzajemnych zawiadomienia o szkodzie. Jeżeli jednak zakończenie dochodzeń co do wypadku szkody oraz ustalenia odszkodowania nie może być bez winy Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych zakończone przed upływem miesiąca, w takim razie odszkodowanie płatne jest w dwa tygodnie po ukończeniu dochodzenia. Wszelako w terminie oznaczonym w zdaniu pierwszym wypłaca się tę część odszkodowania, jaką Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych wedle posiadanych w tym czasie danych winna będzie conajmniej wypłacać.

2. W razie zwłoki w wypłacie odszkodowania Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych płaci od należnego odszkodowania 1% za każdy miesiąc zwłoki.

3. Jeżeli osoby, którym przysługują prawa rzeczowe na budowli i które swe prawa zgłosiły inspektorowi powiatowemu lub wojewódzkiemu, nie zgodzą się na jednorazową wypłatę odszkodowania, odszkodowanie wypłaca się w miarę odbudowy budowli.

Dochodzenie pretensji odszkodowania.

§ 30. 1. W razie nieuznania przez Polską Dyrekcję Ubezpieczeń Wzajemnych roszczenia właściciela budowli do odszkodowania, oraz w przypadku niezgodzenia się bądź właściciela budowli, bądź Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych na orzeczenie komisji szacunkowej (§ 28) może właściciel budowli dochodzić swych roszczeń na drodze sądowej w ciągu sześciu miesięcy od otrzymania od Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych zawiadomienia o nieuznaniu roszczenia względnie od otrzymania orzeczenia komisji szacunkowej lub oświadczenia Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych, że nie godzi się na wspomniane orzeczenie.

2. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych względnie komisja szacunkowa mają zwrócić uwagę właścicielowi budowli na termin wniesienia skargi sądowej i na skutki prawne połączone z upływem tego terminu.

3. Skarga może być wniesiona do przedmiotowo właściwego sądu, w którego okręgu znajduje się odnośna budowla.

Potrącenia.

§ 31. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych ma prawo potrącać z odszkodowania składki należne za ubezpieczenie odnośnej nieruchomości.

Ubezpieczenie po wypadku szkody.

§ 32. Po wypadku szkody Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych odpowiada na zasadzie dotychczasowego dowodu ubezpieczeniowego za szkodę powstałą z późniejszego wypadku tylko do wysokości reszty sumy ubezpieczenia, jaka pozostała po potrąceniu wypłaconego odszkodowania.

Zmiana mieszkania względnie siedziby prawnej właściciela budowli.

§ 33. Jeżeli właściciel budowli zmienił mieszkanie względnie swą prawną siedzibę bez zawiado-

mienia o tem Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych wszelkie pisma skierowane podług ostatnio znanego Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych miejsca zamieszkania względnie prawnej siedziby właściciela budowli będą uważane za prawnie doręczone.

Przepisy normujące stosunek Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych do właścicieli budowli.

§ 34. Minister Skarbu w miarę potrzeby wyda drogą rozporządzenia dalsze przepisy normujące wzajemny stosunek Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych i właścicieli budowli.

Zażalenia na organy Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.

§ 35. W razie naruszenia przez niższy organ Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych postanowień zawartych w rozdziale II niniejszego rozporządzenia lub przepisów wydanych w rozwinięciu niniejszego rozporządzenia, właściciel budowli może wnieść zażalenie do prezesa Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych. Od decyzji prezesa, o ile w danym przypadku jest wykluczona droga sądowa, można w ciągu miesiąca od otrzymania decyzji odwołać się do państwowej władzy nadzorczej. W razie uchylecia przez państwową władzę nadzorczą zacepionej decyzji powinien prezes wydać ponowną decyzję, kierując się zasadami zawartymi w orzeczeniu państwowej władzy nadzorczej.

ROZDZIAŁ III.

Działy dobrowolnych ubezpieczeń.

Postanowienia ogólne.

§ 36. 1. W zakresie działania przewidzianym w § 4 Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych prowadzi poszczególne działy ubezpieczeń na podstawie osobnych statutów oraz ogólnych warunków ubezpieczeń względnie zasad technicznych, o ile są one potrzebne w danym dziale ubezpieczeń. Statut działu dobrowolnych ubezpieczeń powinien określać przedmiotowy zakres działalności oraz sposób prowadzenia działu, a w szczególności: a) sposób tworzenia oraz wysokość kapitału zapasowego, b) określenie sposobu użytkowania nadwyżek rocznych, c) sposób odkładania rezerw technicznych, d) sposób pokrywania strat, e) sposób lokowania funduszy.

2. Rozpoczęcie działalności w nowym dziale ubezpieczeń może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia państwowej władzy nadzorczej oraz po zatwierdzeniu przez tę władzę statutu działu i ogólnych warunków ubezpieczeń, tudzież zasad technicznych, o ile są one w danym dziale potrzebne.

3. Każda zmiana statutu, ogólnych warunków ubezpieczeń i zasad technicznych wymaga zatwierdzenia państwowej władzy nadzorczej.

Pobór składek.

§ 37. Poboru składek dokonuje się za pośrednictwem organów Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych; poboru tego można dokonywać również za pośrednictwem urzędów gminnych (magistratów) w razie zawarcia z niemi odpowiednich umów.

ROZDZIAŁ IV.

Wzajemny stosunek działów ubezpieczeń. Rachunkowość i sprawozdania. Zasady finansowe.

Osobne związki wzajemności.

§ 38. Każdy dział ubezpieczeń prowadzony przez Polską Dyrekcję Ubezpieczeń Wzajemnych stanowi osobny związek wzajemności. Straty jednego działu ubezpieczeń nie mogą być pokrywane z funduszy innego działu, ubezpieczający zaś w jednym dziale nie odpowiadają za wyniki operacyj w innym dziale. Z funduszy działu przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia można udzielać pożyczek innym działom tylko za każdorazowym uprzednim zezwoleniem państwowej władzy nadzorczej.

Koszty zarządu.

§ 39. Koszty zarządu każdego działu ubezpieczeń są pokrywane z funduszy tego działu. Koszty ogólne rozdziela się pomiędzy poszczególne działy ubezpieczeń w odpowiednim stosunku do zbioru składek w tych działach. Stosunek ten ustala wydział rady, a zatwierdza państwowa władza nadzorcza.

Rachunkowość i sprawozdania.

§ 40. 1. Dla każdego działu ubezpieczeń prowadzi się osobną rachunkowość oraz sporządza się odrębne bilanse i rachunki strat i zysków. Zamknięcia rachunkowe oraz sprawozdania o stanie ubezpieczeń w poszczególnych działach powinny być sporządzane według wzorów wydanych przez państwową władzę nadzorczą. Bilanse i rachunki strat i zysków powinny być ogłaszane w „Monitorze Polskim”. Państwowa władza nadzorcza określi, w jaki sposób zamknięcia rachunkowe i sprawozdania mają być pozatem udostępniane interesowanym.

2. Rokiem sprawozdawczym jest rok kalendarzowy.

Lokata funduszy.

§ 41. 1. Fundusze działu przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia mogą być umieszczane:

- a) w papierach wartościowych emitowanych przez Państwo Polskie;
- b) w papierach wartościowych mających gwarancję Państwa Polskiego;
- c) w listach zastawnych instytucji kredytu długoterminowego, zabezpieczonego własnością nieruchomości w kraju położoną;
- d) na hipotekach nieruchomości w kraju położonych pod warunkiem, by pożyczki udzielane przez Polską Dyrekcję Ubezpieczeń Wzajemnych wraz z innymi długami, obciążającymi nieruchomość, nie przekraczały 60% wartości tej nieruchomości;
- e) w nieruchomościach.

2. Część funduszy działu przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia, jaka musi być trzymana w pogotowiu dla prowadzenia interesów, może być umieszczana w gotówce albo na rachunkach bieżących lub terminowych w instytucjach finansowych wskazanych przez państwową władzę nadzorczą.

3. Sposób umieszczania funduszy działów dobrowolnych ubezpieczeń określają statuty odnośnych działów.

4. Conajmniej połowa funduszków poszczególnych działów ubezpieczeń z wyłączeniem środków, które muszą być trzymane w pogotowiu, winna być umieszczana w papierach wartościowych wymienionych w ust. 1 pp. a) i b).

5. Papiery wartościowe i dokumenty mogą być przechowywane w Banku Gospodarstwa Krajowego, Pocztovej Kasie Oszczędności i Banku Polskim.

6. Wydział rady powinien na żądanie państwowej władzy nadzorczej przedłożyć jej do zatwierdzenia przepisy dotyczące ustalania wartości nieruchomości, stanowiących zabezpieczenie udzielanych pożyczek.

Podział nadwyżek.

§ 42. 1. Nadwyżkę funduszków w dziale przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia, jaka pozostanie przy końcu każdego roku po pokryciu wszystkich wydatków i zobowiązań oraz odłożeniu rezerw, rozdziela się w sposób następujący:

- a) 50% na kapitał zapasowy działu, dopóki kapitał ten nie osiągnie 60% przeciętnej rocznej sumy składek, pobranych w ostatnich trzech latach;
- b) 15% na zwroty dla właścicieli budowli (§ 43);
- c) 35% na fundusz pożyczek ulgowych (§ 44) i na cele wymienione w § 45.

2. Po osiągnięciu przez kapitał zapasowy wysokości określonej w ust. 1 p. a) w latach, w których kapitał zapasowy wysokość tę posiada, rozdziela się nadwyżkę w sposób następujący:

- a) 20% na kapitał zapasowy;
- b) 25% na zwroty dla właścicieli budowli (§ 43);
- c) 55% na fundusz pożyczek ulgowych (§ 44) i na cele wymienione w § 45.

3. Podział nadwyżek w działach dobrowolnych ubezpieczeń następuje zgodnie z postanowieniami statutów odnośnych działów.

Zwroty w dziale przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia.

§ 43. 1. Zwroty określa się w procentach składek za rok sprawozdawczy. Zwrot następuje przez odpowiednie obniżenie składki za rok następny, po roku, w którym zatwierdzono zamknięcia rachunkowe.

2. Wydział rady określa wysokość zwrotu dla każdego z województw z osobna, biorąc pod uwagę wysokość szkód zaszych w danym województwie w okresie ostatnich trzech lat. Zwrotów nie przyznaje się właścicielom budowli położonych na obszarze województw, w których w okresie ostatnich trzech lat były znaczne szkody. Uchwała wydziału o zwrotach podlega zatwierdzeniu państwowej władzy nadzorczej.

Akcja zapobiegawcza.

§ 44. Fundusz pożyczek ulgowych, zasilany z części nadwyżki funduszków w dziale przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia (§ 42 ust. 1 p. c. wzgl. ust. 2 p. c.), służy na udzielanie właścicielom budowli, wymienionych w § 7 ust. 1, pożyczek ulgowych na budowę ogniotrwałych zagród po pożarze, tudzież na pokrycie budowli już istniejących materiałami ogniotrwałymi.

§ 45. Część nadwyżki funduszków w dziale przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia (§ 42 ust. 1 p. c. wzgl. ust. 2 p. c) można użyć:

- a) na akcję przeciwpożarową t. j. na udzielanie zasiłków strażom pożarnym oraz związkom straży pożarnej;
- b) na udzielanie związkom komunalnym pożyczek na urządzenie zbiorników wody, studzien i wodociągów, oraz na zakładanie wytwórni i składów materiałów ogniotrwałych dla udzielania tych materiałów miejscowej ludności na warunkach ulgowych;
- c) na inne ogólne cele użyteczności publicznej, z tem jednak ograniczeniem, że na cele te można przeznaczyć najwyżej dwa procent ogólnej nadwyżki funduszków działu przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia.

Pokrycie niedoboru w dziale przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia.

§ 46. 1. Niedobór rachunkowy, jaki okaże się przy końcu roku sprawozdawczego, pokrywa się przede wszystkim z kapitału zapasowego. Jeżeli na pokrycie niedoboru nie wystarcza część kapitału zapasowego, wymieniona w ust. 2, pobiera się składki dodatkowe, określone w procencie składek za rok sprawozdawczy, w którym powstał niedobór. Wysokość oraz datę poboru składek dodatkowych ustala wydział rady. Odnośna uchwała podlega zatwierdzeniu państwowej władzy nadzorczej i zostanie podana do wiadomości publicznej.

2. Na pokrycie niedoboru można użyć w jednym roku najwyżej połowę kapitału zapasowego wykazanego w ostatnim bilansie.

Budżet i etat.

§ 47. Budżet i etat na każdy rok mają być przedkładane państwowej władzy nadzorczej do zatwierdzenia najdalej do 1 grudnia roku poprzedniego. Państwowa władza nadzorcza może obniżać lub skreślać poszczególne pozycje budżetu i etatu. Normy określone przez państwową władzę nadzorczą są obowiązujące.

Skarb Państwa a Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych.

§ 48. Skarb Państwa nie ponosi odpowiedzialności za straty Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.

ROZDZIAŁ V.

Organy Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.

Postanowienia ogólne.

§ 49. 1. Naczelnymi organami Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych są:

- a) rada Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych;
- b) wydział rady Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych;
- c) prezes Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.

2. Niższymi organami Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych są inspektorowie wojewódzcy i inspektorowie powiatowi.

3. Do współdziałania z organami Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych powołuje się z pośród właścicieli budowli podlegających obowiązkowi ubezpieczenia radców i delegatów ubezpieczeniowych.

Rada Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.

§ 50. 1. Rada składa się z członków z wyboru oraz z nominacji. Członkowie z wyboru są powoływani przez sejmiki wojewódzkie, do czasu zaś ich ukonstytuowania przez wojewódzkie zjazdy radców ubezpieczeniowych z pośród właścicieli budowli podlegających obowiązkowi ubezpieczenia, przyczem każdy sejmik wojewódzki (zjazd radców ubezpieczeniowych) wybiera trzech członków rady i tyluż zastępców. Jeden z pośród członków i jeden z pośród zastępców musi być wybrany z pośród właścicieli budowli miejskich. Wybory zarządza państwowa władza nadzorcza. Członków z nominacji w liczbie dziesięciu powołuje Minister Skarbu.

2. Okres urzędowania członków rady trwa trzy lata. W razie ustąpienia członka rady przed końcem okresu urzędowania wchodzi w jego miejsce ten z pośród zastępców, który przy wyborach otrzymał największą liczbę głosów; przy równej liczbie głosów rozstrzyga los.

3. Członkowie rady muszą posiadać pełną zdolność do działań prawnych i pełne prawa obywatelskie. Nie mogą należeć równocześnie do organów kierowniczych lub nadzorczych ani też być współpracownikami prywatnych zakładów ubezpieczeń, z wyjątkiem przypadku przewidzianego w § 61, ust. 3 zdanie 2.

§ 51. 1. Konstytuujące zebranie nowej rady zwołuje państwowa władza nadzorcza w ostatnim miesiącu urzędowania ustępującej rady.

2. Rada wybiera na zebraniu konstytuującym na okres swej kadencji przewodniczącego i dwóch zastępców przewodniczącego oraz sześciu członków wydziału rady, w czem conajmniej dwóch z pośród członków z nominacji.

§ 52. 1. Do zakresu działania rady należy:

- a) ogólna kontrola działalności wszystkich organów Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych;
- b) rozpatrywanie sprawozdań wydziału rady;
- c) zatwierdzanie rocznych sprawozdań oraz zamknięć rachunkowych;
- d) podział nadwyżek rocznych;
- e) uchwalanie budżetu i etatu;
- f) powoływanie i zwalnianie prezesa oraz jego zastępcy;
- g) uchwalanie statutów działów dobrowolnych ubezpieczeń;
- h) uchwalanie własnego regulaminu oraz regulaminu wydziału rady;
- i) uchwalanie regulaminu dla radców i delegatów ubezpieczeniowych;
- j) uchwalanie przepisów służbowych, uposażeniowych oraz emerytalnych dla pracowników;
- k) określanie wysokości wynagrodzenia członków rady i wydziału rady oraz wysokości wy-

grodenia radców i delegatów ubezpieczeniowych za wyjazdy podjęte w sprawach Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych;

l) decydowanie o pozbywaniu i obciążaniu nieruchomości.

2. Uchwały w sprawach wymienionych pod d), e), g), j), k), i. l) podlegają zatwierdzeniu państwowej władzy nadzorczej.

3. Rada może upoważnić wydział rady lub prezesa do przeprowadzenia w uchwałach rady zmian, jakichby zażądała państwowa władza nadzorcza przed udzieleniem zatwierdzenia.

§ 53. 1. Rada zbiera się dwa razy do roku, a mianowicie najpóźniej w maju dla zatwierdzenia sprawozdań rocznych i zamknięć rachunkowych, oraz dokonania podziału nadwyżek i najpóźniej w listopadzie dla ustalenia budżetu i etatu na rok następny.

2. Nadzwyczajne posiedzenia rady powinny być zwoływane na żądanie jednej trzeciej części członków rady, na żądanie wydziału rady, prezesa lub komisarza rządowego; zwołanie w tych przypadkach powinno nastąpić nie później niż w miesiąc po zażądaniu.

3. Posiedzenia rady zwołuje przewodniczący względnie jego zastępca.

4. Zawiadomienia o posiedzeniach rady powinny być wysyłane członkom rady oraz komisarzowi rządowemu nie później, niż na dwa tygodnie przed terminem posiedzenia. Zawiadomienie powinno zawierać porządek dzienny oraz teksty wniosków, jakie mają być poddane decyzji rady, wraz z ich uzasadnieniem.

§ 54. Dla ważności uchwał rady jest konieczną obecność przewodniczącego lub jego zastępcy oraz połowy członków rady. Uchwały zapadają większością głosów obecnych na posiedzeniu członków. W razie braku wymaganej liczby członków przewodniczący może zwołać w ciągu miesiąca ponowne posiedzenie z tym samym porządkiem dziennym. Uchwały zapadłe na tem posiedzeniu będą ważne bez względu na liczbę obecnych członków.

§ 55. Opuszczenie przez członka rady bez motywów usprawiedliwiających dwóch z rzędu posiedzeń rady lub czterech z rzędu posiedzeń wydziału rady będzie uważane za zrzeczenie się mandatu członka rady.

Wydział rady Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.

§ 56. Wydział rady składa się z przewodniczącego rady, jego zastępców oraz sześciu członków rady, wybranych na przeciąg jej kadencji. Przewodniczącym wydziału jest przewodniczący rady.

§ 57. 1. Do zakresu działania wydziału rady należy:

- a) uprzednie rozpatrywanie i opinjowanie spraw przedkładanych do decyzji rady;
- b) kontrola czynności prezesa;
- c) ustalanie taryfy składek i opłat w dziale przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia;
- d) ustalanie taryfy składek i opłat w działach dobrowolnych ubezpieczeń;

- e) uchwalanie składek dodatkowych,
 - f) uchwalanie na wniosek prezesa programu działalności w zakresie zwalczania klęsk żywiołowych;
 - g) powoływanie i zwalnianie na wniosek prezesa pracowników, zajmujących wyższe stanowiska, wymienione w przepisach służbowych;
 - h) rozpatrywanie sprawozdań kwartalnych prezesa;
 - i) zatwierdzanie umów reasekuracyjnych;
 - j) decyzja w sprawie nabywania nieruchomości, wznoszenia nowych budowli i udzielania długoterminowych pożyczek na hipoteki;
 - k) uchwalanie przepisów, normujących szczegółowo sposób lokowania funduszy poza przypadkami przewidzianymi pod j);
 - l) uchwalanie warunków udzielania pożyczek z funduszu pożyczek ulgowych;
 - l) rozstrzyganie spraw niezastrzeżonych kompetencji innych organów.
2. Uchwały w sprawach wymienionych pod c), e), j), k) i l) oraz w sprawach wymienionych pod i), o ile dotyczą działań przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia, podlegają zatwierdzeniu państwowej władzy nadzorczej.
3. Wydział rady składa radzie sprawozdania ze swych czynności.

§ 58. Wydział rady ustala, iloma i czyjemi podpisami mają być opatrzone zobowiązania, listy i wszelkie dokumenty wystawione przez Polską Dyрекcję Ubezpieczeń Wzajemnych i ogłasza o tem w „Monitorze Polskim”.

§ 59. Wydział rady zbiera się przynajmniej raz na trzy miesiące. Przy zwoływaniu posiedzeń wydziału mają odpowiednie zastosowanie postanowienia § 53 ust. 2, 3 i 4. W nagłych wypadkach za zgodą komisarza rządowego zawiadomienia o posiedzeniach wydziału rady mogą być wysyłane na tydzień przed terminem posiedzenia.

§ 60. Dla ważności uchwał wydziału rady jest konieczna obecność przewodniczącego rady lub jego zastępcy oraz czterech członków. Uchwały zapadają większością głosów obecnych na posiedzeniu członków.

Prezes Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.

§ 61. 1. Prezesa Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych oraz jego zastępcę powołuje i zwalnia rada. Odnośna uchwała rady podlega zatwierdzeniu Ministra Skarbu.

2. Prezes i jego zastępca muszą posiadać wykształcenie wyższe zakończone przepisaniem egzaminami. Prezes lub jego zastępca winien posiadać studia prawnicze zakończone przepisaniem egzaminami.

3. Prezes oraz jego zastępca nie mogą jednocześnie piastować mandatu posła lub senatora, ani zajmować żadnego płatnego państwowego, komunalnego lub prywatnego stanowiska, ani należeć do organów kierowniczych lub nadzorczych jakiegokolwiek przedsiębiorstwa. Prezes oraz jego zastępca mogą należeć do organów kierowniczych lub nadzorczych prywatnych zakładów reasekuracyjnych, gdy wejdą

do tych organów jako przedstawiciele Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych z tytułu posiadania przez nią akcji pomienionych zakładów. Postanowienie to dotyczy również instytucyj finansowych, których akcje posiada Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 62. 1. Prezes prowadzi bieżące sprawy Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych, administruje całym jej majątkiem, jakoteż reprezentuje instytucję nazewną w obecnym rozporządzeniu wobec władz i osób trzecich.

2. Prezes opracowuje i przedkłada w odpowiednim terminie wnioski w sprawach należących do kompetencji rady i wydziału rady i wykonuje uchwały rady, wydziału rady, jak również zarządzenia władz.

3. Prezesowi podlegają służbowo wszyscy pracownicy Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych. Prezes powołuje i zwalnia pracowników z wyjątkiem wymienionych w § 57 p. g).

4. Prezes ma prawo brać udział z głosem doradczym w posiedzeniach rady i wydziału rady, o ile rada, względnie wydział rady w poszczególnych wypadkach nie powezmą odmiennej uchwały.

5. W razie nieobecności lub ustąpienia prezesa wchodzi w jego prawa i obowiązki zastępca.

Inspektorowie wojewódcy i powiatowi.

§ 63. 1. Kompetencję inspektorów wojewódzkich i powiatowych określi wydział rady.

2. Inspektorom w miarę potrzeby dodaje się do pomocy personel biurowy i techniczny. Personel techniczny (taksatorowie) powinien wykazać się odpowiednim przygotowaniem do pełnienia swych funkcyj.

Stosunki służbowe pracowników.

§ 64. 1. Pracownicy Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych podlegają przepisom służbowym uchwalonym przez radę, a zatwierdzonym przez państwową władzę nadzorczą.

2. Pracownicy, zajmujący wyższe stanowiska służbowe, wymienione w przepisach służbowych, muszą posiadać wykształcenie wyższe zakończone przepisaniem egzaminami. W ciągu trzech lat od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia mogą być na powyższe stanowiska powoływane za każdorazowym zezwoleniem państwowej władzy nadzorczej, osoby nie posiadające wyższego wykształcenia, o ile wykazują się wybitną teoretyczną lub praktyczną znajomością ubezpieczeń.

§ 65. 1. Uposażenie pracowników Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych, jak również ich prawa emerytalne, normują przepisy uchwalone przez radę, a zatwierdzone przez państwową władzę nadzorczą.

2. Normy uposażenia pracowników Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych powinny być dostosowane do norm uposażenia pracowników państwowych. W wyjątkowych przypadkach, określonych w przepisach uposażeniowych, może być przyznane poszczególnym pracownikom uposażenie przekraczające te normy.

3. Wysokość uposażenia prezesa Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych oraz jego zastępcy określa rada. Odnośna uchwała podlega zatwierdzeniu państwowej władzy nadzorczej.

§ 65. Pracownicy Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych składają przyrzeczenie służbowe, którego tekst ustala przepisy służbowe.

§ 67. Pracownicy Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych pod rygorem rozwiązania stosunku służbowego nie mogą być jednocześnie nawet pośrednio współpracownikami prywatnych zakładów ubezpieczeń, również nie mogą należeć do organów kierujących i nadzorczych prywatnych zakładów ubezpieczeń, chyba że zachodzi przypadek określony w § 63, ust. 3, zdanie 2.

Radcowie i delegaci ubezpieczeniowi.

§ 68. 1. W każdym z powiatów sejmik (rada powiatowa) wybiera na okres swaj kadencji z pośród właścicieli budowli podlegających obowiązkowi ubezpieczenia w Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych trzech radców ubezpieczeniowych. W miastach wydzielonych z powiatów oraz w miastach o własnych statutach rada miejska wybiera z pośród właścicieli budowli podlegających obowiązkowi ubezpieczenia w Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych liczbę radców równą ilości tysięcy nieruchomości w mieście, przyczem niepełny tysiąc liczy się za pełny. W poszczególnych gminach wydział rady może do pomocy radcom ubezpieczeniowym ustanawiać delegatów z pośród właścicieli budowli podlegających obowiązkowi ubezpieczenia.

2. Radcowie i delegaci ubezpieczeniowi pełnią swe czynności honorowo, otrzymują tylko w razie wyjazdu w sprawach instytucji zwrot kosztów i diety.

3. Sposób współdziałania radców i delegatów ubezpieczeniowych z organami Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych określi regulamin uchwalony przez radę.

ROZDZIAŁ VI.

Nadzór rządowy.

§ 69. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych podlega nadzorowi Ministra Skarbu (Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń). Decyzji, względnie zatwierdzeniu tej władzy nadzorczej podlegają sprawy wymienione w poszczególnych §§ niniejszego rozporządzenia.

§ 70. 1. Prezes Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych jest obowiązany nadsyłać bezzwłocznie państwowej władzy nadzorczej odpisy protokołów rady i wydziału rady, tudzież odpisy okólników rozsyłanych oddziałom, najdalej do 30 czerwca każdego roku sprawozdania roczne i zamknięcia rachunkowe, wreszcie wszelkie dowody i wyjaśnienia, jakich państwowa władza nadzorcza zażąda.

2. Państwowej władzy nadzorczej przysługuje prawo przeprowadzenia w każdej chwili rewizji instytucji.

3. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych komunikuje się z ministerstwami we wszystkich sprawa-

wach dotyczących ubezpieczeń za pośrednictwem państwowej władzy nadzorczej.

§ 71. 1. Państwowa władza nadzorcza zamianuje z pośród urzędników państwowych komisarza rządowego, którego zakres działania określi specjalna instrukcja.

2. Obowiązkiem komisarza rządowego w szczególności jest:

- a) uczestniczenie w posiedzeniach rady i wydziału rady;
- b) dopilnowanie ścisłego stosowania przepisów o lokacie kapitałów i ich przechowywaniu.

3. Komisarz rządowy ma prawo zawieszać uchwały rady i wydziału rady, jeżeli stwierdzi, że naruszają one obowiązujące przepisy prawne, lub że zostały powzięte niezgodnie z regulaminem.

4. Komisarz rządowy za sprawowane przez siebie czynności otrzymuje z funduszków Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych wynagrodzenie w wysokości określonej przez państwową władzę nadzorczą.

§ 72. 1. Jeżeli rada Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych nie spełnia należycie obowiązków nałożonych na nią przez niniejsze rozporządzenie, Minister Skarbu może ją rozwiązać i powierzyć spełnianie funkcji rady do czasu ukonstytuowania się nowej rady osobie przez siebie wydelegowanej.

2. W razie stwierdzenia, że działalność prezesa (względnie jego zastępcy) przynosi szkody instytucji, lub jeżeli prezes (względnie jego zastępca) narusza obowiązujące przepisy prawne, dotyczące Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych, Minister Skarbu może zażądać od rady zwolnienia prezesa (względnie jego zastępcy). Z tą chwilą prezes (względnie jego zastępca) jest zawieszony w urzędowaniu. W przypadku zawieszenia w urzędowaniu prezesa i jego zastępcy funkcje prezesa do czasu zatwierdzenia przez Ministra Skarbu uchwały rady w przedmiocie mianowania nowego prezesa spełnia osoba wyznaczona przez Ministra Skarbu.

ROZDZIAŁ VII.

Postanowienia przejściowe.

Ubezpieczanie budowli w gminach, które nie otrzymały rejestrów poborowych.

§ 73. 1. W gminach, które do chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, nie otrzymały rejestrów poborowych, Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych winna przeprowadzić do dn. 30 lipca 1925 r. rejestrację i oszacowanie budowli, stosując się przytem do postanowień niniejszego rozporządzenia. O terminie rejestracji i szacowania należy zawiadomić właścicieli budowli w poszczególnych gminach conajmniej na czternaście dni przedtem drogą publicznych obwieszczeń.

2. Budowle nieubezpieczone w innych zakładach ubezpieczeń, ubezpiecza Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych w dwóch trzecich sumy oszacowania, w przypadku zaś określonym w § 12 ust. 1, zd. 2, także w pozostałej nieubezpieczonej części sumy oszacowania.

3. Budowle, ubezpieczone w innych zakładach ubezpieczeń, ubezpiecza Polska Dyrekcja Ubezpieczeń

Wzajemnych do wysokości różnicy między sumą oszacowania, a sumą ubezpieczenia, na jaką były budowle ubezpieczone w innych zakładach ubezpieczeń w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Jeżeli jednak budowla jest ubezpieczona w innym zakładzie ubezpieczeń na sumę niższą od jednej trzeciej sumy oszacowania, a właściciel budowli przedłoży w ciągu dwóch miesięcy od oszacowania dowód ubezpieczenia budowli w innym zakładzie ubezpieczeń w części przekraczającej dwie trzecie sumy oszacowania, natenczas Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych ubezpiecza budowlę tylko w dwóch trzecich sumy oszacowania.

4. Odpowiedzialność Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych za ubezpieczenia budowli wymienionych w ust. 2 i 3 rozpoczyna się o godz. dwunastej w południe dnia następnego po oszacowaniu budowli. Składki za powyższe ubezpieczenia są płatne w ciągu miesiąca po ogłoszeniu w gminie o nadeślnianiu rejestru.

Szacowanie budowli ubezpieczonych w Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych.

§ 74. 1. W gminach położonych na obszarze województw: krakowskiego (z wyjątkiem powiatu spisko-orawskiego), lwowskiego, nowogródzkiego, poleskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego, wołyńskiego oraz powiatów: białowieskiego, grodzieńskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego i na obszarze ziemi wileńskiej, do których rejestry poborowe rozesłano bez przeprowadzenia oszacowania w trybie odpowiadającym przepisom niniejszego rozporządzenia, Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych winna dokonać do końca 1925 roku oszacowania w sposób przewidziany niniejszym rozporządzeniem. O terminie oszacowania należy zawiadomić właścicieli budowli w poszczególnych gminach conajmniej na czternaście dni przedtem w drodze publicznych obwieszczeń. Na podstawie ustalonej w sposób powyższy sumy oszacowania Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych określi sumę ubezpieczenia, za jaką przyjmuje odpowiedzialność, uwzględniając przytem postanowienia § 73, ust. 2 i 3. Odpowiedzialność ta rozpoczyna się o godz. dwunastej w południe następnego dnia po przeprowadzeniu oszacowania.

2. W gminach wymienionych na wstępie ust. 1, w których przeprowadzono oszacowanie budowli trybem odpowiadającym przepisom niniejszego rozporządzenia, właściciel budowli ma prawo wnieść odwołanie przewidziane § 17, ust. 1 i żądać ustalenia sumy oszacowania przez komisję szacunkową, przy czem czasokres do wniesienia odwołania zaczyna biec od dnia następnego po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia.

Ustanie ubezpieczenia budowli w prywatnym zakładzie ubezpieczeń.

§ 75. 1. O zgaśnięciu umowy ubezpieczenia zawartej z innym zakładem ubezpieczeń powinien właściciel budowli, podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia, zawiadomić urząd gminny (magistrat). Postanowienia § 11, ust. 1 zdanie 3 mają w tym przypadku zastosowanie.

2. Odpowiedzialność Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych rozpoczyna się o godzinie dwunastej dnia następnego po zgłoszeniu, przy czem co do sumy ubezpieczenia, za jaką Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych przyjmuje odpowiedzialność, mają zastosowanie zasady ustalone w § 73, ust. 2 i 3.

Organy naczelne.

§ 76. 1. Z dniem 1 grudnia 1924 r. obejmuje urzędowanie rada Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych i wydział rady powołane zgodnie z ustępem 2. Od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia aż do objęcia urzędowania przez wspomniane organy spełniać będzie funkcje rady Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych i wydziału rady, rada nadzorcza powołana na mocy ustawy z dnia 23 czerwca 1921 roku o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych (Dz. U. R. P. № 64, poz. 395).

2. Pierwsza rada Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych składać się będzie z członków rady nadzorczej i dziesięciu członków powołanych przez Ministra Skarbu. Rada ukonstytuuje się w ciągu listopada 1924 r. zgodnie z § 51 ust. 1 i bezzwłocznie zamianuje prezesa Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych i jego zastępcę. Pierwsza rada urzędować będzie do końca 1926 r.

3. Do czasu zatwierdzenia przez Ministra Skarbu uchwały rady o zamianowaniu prezesa i zastępcy prezesa, funkcje prezesa i zastępcy prezesa spełniać będą prezes zarządu i zastępca prezesa zarządu powołani zgodnie z ustawą wymienioną w ustępie 1.

§ 77. 1. Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych ma przedłożyć państwowej władzy nadzorczej do zatwierdzenia:

- do 1 lutego 1925 r. budżet i etat na r. 1925,
- do 1 marca 1925 r. ogólne warunki ubezpieczeń działu dobrowolnych ubezpieczeń od ognia, statut działu dobrowolnych ubezpieczeń od ognia oraz taryfę działu przymusowych ubezpieczeń budowli od ognia.

2. Pierwsze bilanse poszczególnych działów ubezpieczeń podlegają zatwierdzeniu państwowej władzy nadzorczej.

ROZDZIAŁ VIII.

Postanowienia końcowe.

§ 78. 1. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2. Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą art. 1, art. 4, ust. 1 i 3, art. 5 — 38, art. 41, art. 42, ust. 1, zdanie 2 ustawy z dnia 21 czerwca 1921 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych (Dz. U. R. P. № 64, poz. 395).

§ 79. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Skarbu.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów

i Minister Skarbu: *W. Grabski*